SPRAWOZDANIE RADY ADWOKACKIEJ W WARSZAWIE

ZA ROK

1946

1948 WARSZAWA 1948

NAKŁADEM IZBY ADWOKACKIEJ WARSZAWSKIEJ

SPRAWOZDANIE
RADY ADWOKACKIEJ
W WARSZAWIE

ZA ROK

1 9 4 6

1948 WARSZAWA 1948

NAKŁADEM IZBY ADWOKACKIEJ WARSZAWSKIEJ

DRUKARNIA
N.K.W. STRONNICTWA
LUDOWEGO
WARSZAWA
SKOLIMOWSKA 5
TEL. 4-19-16

I. Uwagi ogólne

W wykonaniu dekretu z 24.V1945 r. o tymczasowych przepisach uzupełniających prawo o ustroju adwokatury — Minister Sprawiedliwości dekretem z dn. 31.XII.1945 r., powołał do życia w miejsce Tymczasowego Zarządu Izby Adwokackiej w Warszawie, Radę Adwokacką.

Nowa Rada Adwokacka obejmowała swe funkcje w b. trudnych warunkach pracy. Całkowite zniszczenie przez działania wojenne lokalu Rady wraz ze wszystkimi aktami, archiwum, biblioteką i urządzeniem biurowym postawiło adwokaturę wobec konieczności rozpoczynania wszystkiego od początku, zakładanie nowych akt personalnych, nowej listy adwokackiej, a to wszystko w niezwykle trudnych warunkach lokalowych i przy braku odpowiednich środków finansowych.

W tych warunkach ciężką i odpowiedzialną pracę pionierską przeprowadził Tymczasowy Zarząd Izby Adwokackiej, działający pod przewodnictwem Prezesa M. Kulczyckiego w okresie od 29.III.1945 do 21.I.1946, t.j. — przez okres 10 miesięcy. Większość jednakże zadań, jakie stały przed samorządem adwokackim, nie mogły być wykonane przez Tymczasowy Zarząd Izby Adwokackiej, zostały przezeń tylko zapoczątkowane i przekazane nowej Radzie Adwokackiej. Głównym zadaniem tej Rady było założenie nowej listy adwokackiej, zgodnie z przepisem art. 3, powołanego wyżej dekretu z 24.V.1945 r. Nadto wiele pracy przysparzała płynność stanu personalnego adwokatury — spowodowana napływem adwokatów wracających z zgranicy, licznymi przenosinami z innych i do innych Izb, wreszcie powrotem do adwokatury kolegów, którzy o kresie wojennym przenieśli się do innych zawodów.

Przy ocenie wyników pracy Rady Adwokackiej w okresie sprawozdawczym 11 miesięcy, należy mieć na uwadze, że prace Rady i jej biura odbywały się w niezwykle trudnych warunkach, w szczupłym i nieodpowiednim, sublokatorskim pomieszczeniu, przy borykaniu się z trudnościami finansowymi, gdyż jedyną podstawą finansową był wpływ z niewysokich składek adwokackich, który musiał wystarczać na wielokrotnie zwiększone w porównaniu z zakresem zadań przedwojennych, zadania samorządu adwokackiego.

Okres sprawozdawczy cechowała, w porównaniu ze stanem przedwojennym, większa samodzielność i znaczenie ośrodka łódzkiego. Wynikało to z jednej strony z faktu, iż w Łodzi znalazł siedzibę Sąd Najwyższy i Sąd Apelacyjny, z drugiej strony ze wzrostu procentowego stosunku adwokatury łódzkiej do adwokatury całej Izby. Gdy przed wojną ilość adwokatów osiadłych w Łodzi sięgała zaledwie 10% ogólnej liczby członków Izby, w 1946 r. — stosunek ten wzrósł do 30%.

W związku ze wzrostem znaczenia i samodzielności delegatury łódzkiej Rady — dla lepszego zobrazowania działalności samorządu adwokackiego na tym terenie — dołącza się do sprawozdania Rady, sprawozdanie delegatury łódzkiej za czas od 21.I.1946 do 31.III.1947 r.

II. Skład Rady, Komisje i Organizacja Pracy

1. **Skład Rady.** Minister Sprawiedliwości powołał Radę Adwokacką w składzie 15 osób, wyznaczając dziekana, wicedziekana i sekretarza. Na pierwszym posiedzeniu Rady w dn. 21 stycznia 1946 r. dokonano wyboru pozostałych władz korporacyjnych, na skutek czego Rada ukonstytuowała się w sposób następujący:

Dziekan — Władysław Tomorowicz.
Wicedziekan — Tadeusz Rek.
Sekretarz — Władysław Żywicki.
Skarbnik — Tomasz Bartczak.
1-szy Rzecznik Dyscyplinarny — Stanisław Garlicki.
Przewodniczący Komisji Sądownictwa Polubownego — Bronisław Zdanowicz.
Kierownik Konsultacji Prawnej—Walentyna Markowska.
Gospodarz Lokalu — Władysław Winawer.
Zastępca Sekretarza — Ludwik Cohn.
Delegat do Komisji Weryfikacyjnej — Jerzy Jodłowski.
Bibliotekarz — Seweryn Szer.
Delegat Rady na Łódź — Kazimierz Mamrot.
Sekretarz Delegatury Łódzkiej — Wacław Zylber.
Skarbnik Delegatury Łódzkiej—Leonard Szymankiewicz.
Rzecznicy dycyplinarni: Ludwik Cohn, Jerzy Dobrowolski, Seweryn Szer, Władysław Winawer, Wacław Zylber.

Następnie, w celu dopomożenia w pracy rzecznikom dyscyplinarnym na Łódź — powołano z poza Rady kol. Zygmunta

Albrechta, Eugeniusza Pieńkowskiego i Zdzisława Knappika, a dla terenu Warszawy — Władysława Sieroszewskiego.

W lutym 1946 r. adw. J. Dobrowolski wniósł rezygnację ze stanowiska członka Rady Adwokackiej. Rezygnacja ta została przyjęta przez Ministra Sprawiedliwości w czerwcu 1946 r.

Następnie ustąpił z Rady Wicedziekan Tadeusz Rek, powołany na stanowisko Wiceministra Sprawiedliwości oraz Jerzy Jodłowski, zwolniony na własną prośbę od obowiązków członka Rady.

W ten sposób ilość członków Rady zmalała do 12, podczas, gdy w myśl art. 22 prawa o ustroju adwokatury rada adwokacka w izbach liczących powyżej 1.000 adwokatów — składa się z 18 członków, a w izbach liczniejszych z 24 członków. Biorąc pod uwagę ogrom prac stojących przed nową radą adwokacką i jej małą liczebność — widzimy, że w porównaniu ze stanem przedwojennym na poszczególnego członka rady przypadał bardzo duży ciężar obowiązków. To też w grudniu 1946 Rada zwróciła się i do Ministerstwa Sprawiedliwości, prosząc o dodatkowe powołanie 6 członków Rady, tak aby ją uzupełnić do liczby 18 osób.

2. Komisje. Do wykonywania poszczególnych zadań, Rada powołała szereg Komisyj, w skład których wchodzili tak członkowie Rady, jak i adwokaci z poza jej grona. Z ważniejszych Komisyj należy wymienić:

a) Komisję podatkową, działającą pod przewodnictwem Bronisława Zdanowicza;

b) Komisję Odbudowy domu Izby w składzie: Wicedziekan T. Rek, T. Bartczak, W. Winawer i W. Żywicki;

c) Komisję do Spraw Sądownictwa Polubownego w składzie: Przewodniczący: Bronisław Zdanowicz;

1-szy komplet: Witold Bayer,
Edmund Całus,
Antoni Maciejko;

2-gi komplet: Zdzisław Nowicki,
Zbigniew Pałęcki,
Lucjan Laskowski;

d) Komitet Fundacji im. Franciszki Kotermanowiczowej w składzie: dziekan Władysław Tomorowicz, członkowie

Rady: Br. Zdanowicz i W. Żywicki, z poza Rady: W. Bayer i J. Podkomorski;

e) Komisja Zapomogowa w składzie: przewodniczący: Tomasz Bartczak, członkowie: z Rady: Szymankiewicz Leonard, Winawer Władysław, Zdanowicz Bronisław, Żywicki Władysław, z poza Rady — Bayer Witold, Jastrzębski Antoni, Maciejko Antoni, Warm Mieczysław, Żaryn Leopold, Żołędziowski Kazimierz;

f) Komisja uczczenia pamięci zmarłych w czasie wojny adwokatów — w składzie, przewodniczący: B. Zdanowicz, członkowie: J. Dobrowolski, L. Laskowski. We wrześniu i październiku 1946 r. Komisję uzupełniono przez powołanie W. Bayera, W. Sieroszewskiego, S. Szera, A. Wojtali i L. Żaryna.

3. Posiedzenia Rady. W okresie sprawozdawczym odbyto ogółem 33 posiedzenia plenum Rady. Początkowo posiedzenia odbywały się co 2 tygodnie, następnie wobec nawału bieżącej pracy — co tydzień. Ilość spraw załatwionych na poszczególnych posiedzeniach dochodziła do 53, a z reguły porządek zawierał od 20 do 40 punktów. Jedynie wytężonej pracy i długotrwałości posiedzeń Rady można przypisać, że przy tak dużym nasileniu spraw — tok urzędowania był szybki i bieżące sprawy, zwłaszcza dotyczące wpisów, załatwiane na ogół bez zwłoki.

4. Personel i biuro Rady. Personel biura Rady był, w stosunku do ilości pracy, b. szczupły. Składał się z 9 osób: dyrektor Biura Leonard Gałecki, kasjerka — Maria Andrzeykowicz, sekretarka Kolegium Rzeczników i Sądu Dyscyplinarnego — początkowo Helena Śmiarowska — następnie Zofia Przyborzyna, maszynistka-korespondentka — Krystyna Sołdaczuk (pracuje od 1.XII.1946 r.), urzędniczka — Irena Kwiatkowska, buchalter — Antoni Niżycki, inkasentka — Alicja Sztajnert, woźny — Czesław Podolski, goniec — Jerzy Skoczek.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło i wyszło z biura Rady 2.928 pism.

Biuro poza bieżącą pracą, porządkowało akta personalne adwokatów i aplikantów adwokackich, oraz założyło skorowidz i repertorium petentów.

5. **Lokal.** Rada Adwokacka korzysta z podnajętego lokalu przy ul. Nowogrodzkiej 12, składającego się z 4 pokojów. Lokal ten jest zbyt ciasny i nieodpowiedni na potrzeby biura Rady — wobec jednak trudności mieszkaniowych w Warszawie — nie było możności uzyskania lepszego pomieszczenia. Większość mebli i ruchomości w biurze Rady nie stanowi własności Rady i jest jej wypożyczona czasowo przez właściciela lokalu, zresztą na b. dogodnych warunkach. — W okresie sprawozdawczym Rada Adwokacka prowadziła w Komisji Lokalowej sprawę, domagając się uchylenia nakazu eksmisyjnego. wydanego przez Wydział Kwaterunkowy na lokal zajmowany przez Radę. Radę Adwokacką reprezentował adw. Stanisław Gross. Sprawa ozsta.a zakończona dopiero w 1947 r.

6. **Komisja Weryfikacyjna.** W wykonaniu art. 7 dekretu z 24.V.1945 r. powołano do życia Komisję Weryfikacyjną dla Izby Adwokackiej w Warszawie. Z ramienia Rady został wybrany w styczniu 1946 r. — Jerzy Jodłowski, Prezes Sądu Apelacyjnego delegował do Komisji w marcu 1946 r. — sędziego Janusza Nowackiego, przewodniczącym z ramienia Ministerstwa Sprawiedliwości został powołany sędzia Sądu Najwyższego — Zygmunt Kapitaniak.

W maju 1946 r. Rada powołała specjalne Kolegium Rzeczników Weryfikacyjnych w składzie :

przewodniczący : Bronisław Zdanowicz;

członkowie :
1) Bayer Witold,
2) Buksztel Antoni,
3) Koziołkiewicz Stanisław,
4) Pawłowski Stanisław (Łódź),
5) Zaryn Leopold.

W lipcu 1946 r. powołano dodatkowo na stanowisko rzecznika weryfikacyjnego — Jana Czerwiakowskiego.

W celu zebrania jaknajobszerniejszego materiału dla prac Komisji Weryfikacyjnej — Rada ogłosiła w prasie codziennej zawiadomienie o wszczęciu prac Komisji oraz prośbę o dostarczenie informacji i danych. Wezwanie to zresztą pozostało bez echa.

7. **Delegatury.** W okresie sprawozdawczym funkcje delegatów Okręgowej Rady Adwokackiej Warszawskiej na prowincji pełnili następujący adwokaci:

adw. Świda Witold — Białystok,
„ Bielobradek Władysł. — Częstochowa,
„ Mamrot Kazimierz — Łódź,
„ Szafnicki Wincenty — Piotrków,
„ Askanas Stefan — Płock,
„ Kęszycki Wacław — Siedlce.

III. Działalność Rady Adwokackiej

1) Czynności reprezentacyjne i kontakt z władzami.

W marcu 1946 r. Prezydium Rady złożyło wizyty Ministrowi i Wiceministrowi Sprawiedliwości, informując ich o bieżących potrzebach i zadaniach adwokatury.

W czasie okresu sprawozdawczego Dziekan Rady wielokrotnie reprezentował interesy zawodu adwokackiego na licznych audjencjach u władz naczelnych wymiaru sprawiedliwości.

Rada Adwokacka przez swych przedstawicieli brała udział w szeregu zebrań i imprez o charakterze społeczno - charytatywnym. I tak np. delegaci Rady brali aktywny udział w konferencjach mających na celu ożywienie współpracy Sądów ze społeczeństwem, w pracach komitetów: Pomocy Zimowej, Odbudowy Warszawy, Daniny Narodowej itp.

2) Obrona praw i interesów adwokatury.

A) Sprawa samorządu adwokackiego.

Na swym pierwszym posiedzeniu w dniu 21.I.1946 r. Rada powzięła jednomyślnie następującą uchwałę:

„Przyjmując zaszczytną dla nas nominację Ministra Sprawiedliwości na stanowiska członków Okręgowej Rady Adwokackiej oświadczamy, że za największe dobro adwokatury uważamy jej korporacyjny Samorząd, gwarantujący godność stanu adwokackiego i jego pełną niezależność, bez której adwokat nie spełni nigdy swego najszczytniejszego obowiązku — obrony człowieka i jego praw, oraz swych zadań społecznych.

Warunki powojenne, a zwłaszcza nieuporządkowane dotychczas stosunki w samej adwokaturze, nie pozwalają dziś

jeszcze na odbudowę pełnego i prawdziwego Samorządu zawodowego adwokatury, którego niezbędnym składnikiem jest powcłanie Władz Korporacyjnych w drodze wyborów.

Wyrażamy głębokie przekonanie, że jest pożądane, aby palestra polska jadnajrychlej złożyć mogła pieczę nad swymi sprawami w ręce organów pochodzących z wyborów — zgodnie z § 2 art. 2 dekretu z dnia 24 maja 1945 r. i w swym zakresie Rada dołoży starań celem zrealizownia tego postulatu".

B) Interwencje w sprawie aresztowań adwokatów i rewizji w kancelariach adwokackich.

Uchwałą z dnia 17.X.1946 r. Rada postanowiła, iż w każdym przypadku, gdy dojdzie do wiadomości Rady fakt zaaresztowania członka Izby Adwokackiej — Dziekan (wzgl. osoba przezeń upoważniona) powinien niezwłocznie zebrać informacje od władz, które zarządziły aresztowanie, poczem na najbliższym posiedzeniu Rada Adwokacka powinna postanowić co do ew. wszczęcia dalszych kroków interwencyjnych.

Rada występowała też o przestrzeganie przez władze policyjne, aby dla zabezpieczenia tajemnicy zawodowej akt adwokackich, rewizje w kancelariach adwokackich były dokonywane nie inaczej jak w obecności delegata Rady.

C) Zakaz interwencji adwokackich w Wydziale Śledczym Milicji Obywatelskiej.

W związku z wydanym przez władze zakazem interwencji adwokackich w Wydziale Śledczym Komendy Milicji Obywatelskiej w m. st. Warszawie — Dziekan Rady interweniował w grudniu 1946 r. u płk. Konarzewskiego, Komendanta M. O. na m. st. Warszawę, oraz u płk. Szaniawskiego w Głównej Komendzie M. O. — składając jednocześnie odpowiednie pismo. W uzupełnieniu tego wystąpienia opracowano, przy współpracy kol. Maślanki, memoriał popierający stanowisko Rady, który złożono już w 1947 r.

D) Sprawy podatkowe adwokatury.

Na jesieni 1946 r. władze skarbowe przeprowadziły akcję tzw. „domiarów podatkowych, prz yczym w szeregu przypadków akcja ta dotkliwie dotknęła członków palestry. Wobec

dużej dowolności stosowania tych „domiarów", Rada postanowiła interweniować u władz skarbowych, w porozumieniu z Naczelną Radą Adwokacką. W wyniku tej akcji adw. adw. St. Gross i Wł. Żywicki odwiedzili Wiceministra Skarbu i dyrektora Departamentu Podatkowego Ministerstwa Skarbu — prosząc o wydanie odpowiednich zarządzeń. Nadto Rada przesłała Naczelnej Radzie Adwokackiej projekt memoriału do władz skarbowych, który został w tej sprawie złożony. W memoriale tym wysunięto następujące postulaty: a) aby przed decyzją o „domiarze" władze skarbowe przesłuchiwały zainteresowanych podatników, b) aby odwołania od „domiarów" były rozstrzygane przy udziale biegłych, powołanych z listy ustalonej przez Radę, c) aby w przypadku „domiarów" za okres wsteczny — rozkładano należność na raty.

Władze skarbowe na skutek tego wystąpienia obiecały uwzględnić, w miarę możności, słuszne postulaty adwokatury.

E) Togi dla adwokatów.

W związku z przydzieleniem sędziom tóg, zaszła potrzeba dostarczenia tóg dla adwokatury. Wobec ogromnie wysokiego kosztu tóg, zrobionych według cen wolnorynkowych, Rada czyniła starania w Ministerstwach Sprawiedliwości oraz Aprowizacji i Handlu o przydział materiału na 200 tóg do dyspozycji adwokatury — Starania te niestety nie dały pozytywnego rezultatu — i adwokaci dotąd nie mają możności zaopatrzenia się w togi.

F) Sprawy mieszkaniowe adwokatów.

Rada, w porozumieniu z Naczelną Radą Adwokacką, interweniowała u kompetentnych władz o przyznanie adwokatom na terenie m. st. Warszawy — 1-go pokoju, na terenie Łodzi — 2-ch pokojów na kancelarię, poza normami przewidzianymi na cele mieszkalne. Starania te zostały uwieńczone powodzeniem. Na terenie Warszawy przy przeprowadzaniu tej sprawy działała Komisja, złożona z kol. kol. Bachracha A., Koprowskiego St. i Meszorera A., która utrzymywała kontakt z Nadzwyczajną Komisją Mieszkaniową.

3) Zakaz wykonywania praktyki adwokackiej przez adwokatów zajmujących stanowiska w służbie państwowej lub samorządowej.

Zagadnienie stosowania art. 16 dekretu z 24.V.1945 r., normującego, łączenie z zawodem adwokackim stanowiska w służbie państwowej lub samorządowej — było stałym przedmiotem narad i dyskusji w łonie Rady — Rada stała na stanowisku, że stosowanie w praktyce art. 16 dekretu z 24.V.1945 r. który to przepis zezwala adwokatom zajmującym stanowiska rządowe na częściowe wykonywanie praktyki (poza występowaniem przed sądami i urzędami) — doprowadza do niepożądanych rezultatów. W związku z tym jeszcze w kwietniu 1946 r., Rada zdecydowała się na wystąpienie do Naczelnej Rady Adwokackiej, aby ta wystąpiła do Ministra Sprawiedliwości o zmianę tego przepisu. Po dłuższych dyskusjach na ten temat oraz wysłuchania referatów Dziekana i kol. Zylbera. Rada powzięła w dniach 6/16.V.1946 r. uchwałę treści następującej:

„Zwrócić się do Naczelnej Rady Adwokackiej, aby ta w trybie art. 35 ust. 1 pkt. h. prawa o ustr. adw. przedstawiła ob. Ministrowi Sprawiedliwości postulat uchylenia, znowelizowania, względnie zmiany art. 16 dekretu z 24.V.1946 r. — przez nadanie mu brzmienia następującego:

„Do dnia 1.IX.1949 r. adwokat może być stałym funkcjonariuszem w służbie państwowej lub samorządowej bez prawa wykonywania w tym okresie praktyki adwokackiej. W uzasadnieniu tej uchwały czytamy:

„Celem art. 16 dekretu było z jednej strony wciągnięcie jak największej liczby adwokatów do służby państwowej i samorządowej w ciężkim okresie powojennej odbudowy Polski z jednoczesnym usankcjonowaniem stanu faktycznego, jaki się w tej dziedzinie wytworzył, a mianowicie dobrowolnego napływu adwokatów do służby publicznej, z drugiej zaś strony, umożliwienie wartościowym jednostkom spośród adwokatów, którzy już objęli stanowiska stałych funkcjonariuszów w tej służbie do udziału w pracach samorządu zawodowego.

Cel, jaki przyświecał ustawodawcy w zasadzie został osiągnięty przez obsadzenie przez adwokaturę szeregu stanowisk państwowych i samorządowych.

Ponadto stwierdzić należy, że przepis art. 16 zezwalający na łączenie z zawodem adwokata stanowiska stałego funkcjonariusza w służbie państwowej i samorządowej z prawem wykonywania ograniczonej praktyki adwokackiej, sprowadzającej się przede wszystkim do udzielania porad, wydawania opinii itp. z natury rzeczy otwiera pole do zakulisowych, nielegalnych i sprzecznych z jawnością postępowania interwencji, zwłaszcza w okresie powojennej depprawacji i ogólnego obniżenia poziomu etycznego.

Z tych względów przepis art. 16 dekretu uznać należy za szkodliwy zarówno ze względu na interes i dobro Państwa, jak i ze względu na interes i dobro zawodu adwokackiego.

Z drugiej zaś strony uznać należy za wskazane, aby ci spośród adwokatów, którzy w ciężkim okresie przejściowym wstąpili na służbę państwową nie tracili związku organizacyjnego z adwokaturą, mieli możność nadal brania udziału czynnego w samorządzie adwokackim, zachowali bierne i czynne prawo wybierania i wybieralności do tego samorządu z prawem do dnia 1 września 1949 roku powzięcia decyzji, czy chcą poświęcić się na stałe służbie państwowej, czy też powrócić do czynnej adwokatury bez potrzeby uzyskiwania ponownego wpisu".

Stanowisko Rady zostało zaaprobowane tak przez Naczelną Radę Adwokacką, jak i przez Ministerstwo Sprawiedliwości, na skutek czego dekret z 26.VIII.1946 r. w sprawie przepisów uzupełniających prawo o ustroju adwokatury — w całości uwzględnił postulaty Rady i nadał art. 16 brzmienie następujące:

„W okresie do dn. 1.IX.1949 r. adwokatom wolno objąć stanowisko funkcjonariusza państwowego lub pracownika samorządowego. W czasie pozostawania na tych stanowiskach adwokat nie wykonywa swego zawodu".

W celu kontroli nad adwokatami ograniczonymi w wykonywaniu zawodu — Rada prowadzi listę osób, ograniczonych w swych prawach, z mocy art. 16 dekretu z 24.V.1945 roku o ustroju adwokatury W razie opuszczenia przez adwokata stanowiska w służbie państwowej lub samorządowej — Rada przeprowadza t. zw. „derejestrację" w zasadzie na podstawie oświadczenia zainteresowanego adwokata, żądając, jedynie

w przypadkach nasuwających wątpliwości, urzędowego zaświadczenia instytucji, w której adwokat był uprzednio zatrudniony, jako funkcjonariusz.

4) Uchwały dotyczące wpisu na listę adwokacką.

Uchwałą z dnia 6.II.1946 r. Rada postanowiła stosować do podań o wpis na listę adwokatów i aplikantów adwokackich — przewidziany w regulaminie Rady tryb ogłoszeń w Monitorze Polskim.

Uchwałą z dnia 6.V.1946 r. postanowiono uznać, że przy umieszczaniu adwokatów i aplikantów adwokackich w trybie art. 4 dekretu z 1945 r. na liście adwokatów — nie podlega badaniu posiadanie przez nich ustawowych warunków przyjęcia do adwokatury, w szczególności nie podlega badaniu ich nieskazitelność charakteru i rękojmia zachowania godności stanu adwokackiego na podstawie dotychczasowego zachowania się ich, co nie uchybia uprawnieniom Rady przewidzianym w art. 87 ust. 1 prawa o ustroju adwokatury.

Rada zajmowała się zagadnieniem, czy dotyczy Warszawy art. 61 prawa o ustroju adwokatury, zakazujący b. sędziom i prokuratorom obierać siedziby w tych miejscowościach, w których ostatnio sprawowali swój urząd, z wyjątkiem miejscowości będących siedzibą sądu apelacyjnego — Rada wyraziła przekonanie, że powyższy przepis, w związku z treścią rozporządzenia o utworzeniu w Łodzi tymczasowej siedziby Sądu Apelacyjnego w Warszawie, nie daje podstaw do zakazu osiedlania się w Warszawie adwokatów, którzy uprzednio zajmowali tu stanowiska sędziowskie lub prokuratorskie (uchwała z dnia 4.IV.1946).

Jednakże Naczelna Rada Adwokacka zajęła stanowisko odmienne uważając, że decydującym momentem jest faktyczna siedziba Sądu Apelacyjnego, i że zatem obecnie przepis art. 61 ust. 2 prawa o ustroju adwokatury należy stosować do Łodzi, nie zaś do Warszawy. Na takim samym stanowisku stanęło Ministerstwo Sprawiedliwości.

Uchwałą z dn. 13.VI.1946 r. Rada stwierdziła, że uznać należy za niedopuszczalne, aby urzędnik Prokuratorii Generalnej mógł wykonywać jednocześnie obowiązki adwokata, podobnie,

jak niedopuszczalne jest łączenie zawodu adwokata ze stanowiskiem prokuratora w sądownictwie zwykłym i wojskowym.

5) Ustalenie strat w adwokaturze. Uczczenie zmarłych.

W lutym 1946 r. Rada wystąpiła do Naczelnej Rady Adwokackiej z inicjatywą sporządzenia listy strat wojennych adwokatury w pierwszym rzędzie dla potrzeb Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce.

Specjalna Komisja Rady sporządziła listę strat, przesyłając ją do kompetentnych władz t. j. Ministerstwa Sprawiedliwości i Prokuratury Specjalnego Sądu Karnego w Warszawie.

Lista ta, oczywiście niezupełnie kompletna, gdyż o wielu adwokatach i aplikantach adwokackich dotąd brak bliższych wiadomości, obejmuje kolosalną cyfrę 741 osób. Jeżeli zważyć, że stan liczebny adwokatury Okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie wynosił w 1938 r. — 2.136 adwokatów i 840 aplikantów adwokackich, łącznie 2.976 osób, to cyfra ofiar wojennych stanowi 25% stanu liczbowego.

Uwzględniając wnioski Specjalnej Komisji — Rada powzięła w październiku 1946 r., uchwałę o uczczeniu pamięci adwokatów poległych i zmarłych w czasie wojny przez:

1) urządzenie uroczystej akademii,
2) wydanie żałobnej księgi pamiątkowej,
3) wmurowanie tablicy pamiątkowej w gmachu sądów na Lesznie,
4) ufundowanie stypendiów na kształcenie młodych prawników,
5) zorganizowanie na koszt Rady ekshumacji i uroczystego pogrzebu ś. p. mec. Brokmana.

Wykonanie tak zakreślonego planu rozłożono w czasie, w zależności od możliwości finansowych i technicznych Rady. Na wstępie postanowiono urządzić akademię żałobną oraz ekshumację zwłok mec. W. Brokmana.

Akademia żałobna, ku czci adwokatów — ofiar okupacji, odbyła się w dniu 24.XI.1946 r. Po odczytaniu listy zmarłych, przemówienie wygłosili adw. adw. J. Stropnicki, St. Janczewski i Jarosz. Obszerne sprawozdanie z przebiegu akademii podał Demokratyczny Przegląd Prawniczy w Nr 11—12 z 1946 r.

Trzeba dodać, że Rada delegowała 3 adwokatów (Krajewski R., Maślanko M. i Wasilewski Z.) do udziału w pracach Komisji do Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce. W szeregu spraw, dotyczących wojennych zbrodniarzy niemieckich, Rada ściśle współpracowała z Komisją Badania Zbrodni Niemieckich, zbierając potrzebne materiały (np. sprawa Greisera, Fischera).

6) Kierowanie wykształceniem zawodowym aplikantów adwokackich.

Już na swych pierwszych posiedzeniach Rada zajęła się zorganizowaniem szkolenia zawodowego aplikantów adwokackich, zlecając tę sprawę wicedziekanowi T. Rekowi.

Na początku 1946 r. w Izbie Warszawskiej było 64 aplikantów adwokackich, z tego 35 zamieszkałych na terenie Warszawy, 29 w innych miejscowościach. Rada postanowiła zorganizować jedne seminaria w Warszawie, drugie w Łodzi. Na wykładowców w Warszawie zaproszono: A) z prawa cywilnego: adw. adw. Adlera St., Chełmońskiego Adama, Gutowskiego Jana, Janczewskiego St., Jodłowskiego J., Kopankiewicza Z., Laskowskiego L., Szera S., Tyszyńskiego A. i Zadrowskiego F. B) z prawa karnego adw. adw. Landaua A., Maślanko M., Niedzielskiego M., Nowodworskiego J. i Rettingera E. C) z prawa administracyjnego adw. adw. Chmurskiego A., Klińskiego J., Podkomorskiego J. D) z prawa o ustroju adwokatury adw. adw. Grossa S., Stopnickiego J. i Tomorowicza Wł.

Zajęcia seminaryjne dla aplikantów adwokackich rozpoczęto 29.V.1946 r. i trwłay one do dnia 27.VI.1946 r.

Na dzień 24—25.VI i 4.VII.1946 r. został wyznaczony termin pierwszego po wojnie egzaminu adwokackiego. Egzaminy zostały przeprowadzone przez 2 komisje egzaminacyjne o następującym składzie osobowym:

1-sza komisja — przewodniczący: Zdanowicz B., członkowie: Jodłowski J., Niedzielski M., Podkomorski J., Tyszyński A., nadto sędzia Poźniak H.

2-ga komisja — przewodniczący: Zylber W., członkowie: Chmurski A., Hiszpański M., Nowodworski J., Maślanko M. oraz sędzia Kamiński J.

Do egzaminu przystąpiło 37 kandydatów wszyscy zdali z wynikiem dodatnim i zostali wpisani na listę adwokatów uchwałą Rady z 11.VII.1946 r. Ślubowanie odbyło się dnia 20.VII.1946 r.

Po przerwie wakacyjnej — wznowiono prace seminaryjne — pod kierownictwem dziekana Tomorowicza. Wykłady zaczęły się 29.X.1946 r. i trwały do lata 1947 r.

Sekretarzem seminarium dla aplikantów adwokackich był apl. adw. St. Starzak.

7) Pomoc prawna dla ludności ubogiej.

a) Obrony z urzędu w sprawach cywilnych.

W okresie sprawozdawczym delegowano w rejonie Sądu Okręgowego w Warszawie do obron z urzędu 163 adwokatów, z tego było obron:

w Sądzie Grodzkim 45
w „ Okręgowym 118

b) Konsulatacja dla niezamożnej ludności.

Uruchomiona była 16.VIII.1945 r. i odbywała się początkowo w lokalu Rady, po czym na jesieni 1946 r. została przeniesiona do gmachu Sądów na ul. Leszno do pokoju adwokackiego. Porady były udzielane bezpłatnie 2 razy w tygodniu (poniedziałki i czwartki). Na każdy dyżur wyznaczano początkowo 2, potem 3 adwokatów. Ogółem odbyto 77 dyżurów. Udzielono w okresie od 13.V do 31.XII.1946 r. — 497 porad.

8) Sądownictwo polubowne.

W sprawach pieniężnych między adwokatami oraz między adwokatami i osobami trzecimi wpłynęło do Komisji do Spraw Sądownictwa Polubownego ogółem 6 spraw.

9) Biblioteka.

Wobec całkowitego zniszczenia przez działania wojenne księgozbioru Rady — postanowiono zorganizować nową bibliotekę. Na przeszkodzie tej działalności stał jednak, w okresie sprawozdawczym, brak funduszów, gdyż bieżące potrzeby biura i pomoc dla rodzin po zmarłych adwokatach musiały być zaspokojone w pierwszej kolejności.

Tym niemniej Rada postanowiła asygnować, poczynając od 1.IV.1946 r. po 5.000 zł miesięcznie na potrzeby biblioteki. Wobec braku miejsca w lokalu Rady na zorganizowanie biblioteki, prowadzono rozmowy z Ministerstwem Sprawiedliwości oraz z Prezesem Sądu o udzielenie pomieszczenia na potrzeby biblioteki Rady. Pertraktowano również z rodziną prof. Makowskiego w sprawie przejęcia jego księgozbioru, jednakże z powodu trudności finansowych transakcja ta nie doszła do skutku. Ostatecznie więc, w okresie 1946 r. sprawa zorganizowania biblioteki nie została zrealizowana. Uzyskano jedynie kilkadziesiąt tomów ofiarowanych przez Kolegów.

10) Budżet Rady i jego analiza.

a) Wysokość składek i wpisów.

Na tle dekretu z 1945 r. o tymczasowych przepisach uzupełniających prawo o ustroju adwokatury — powstały wątpliwości co do kompetencji Rady do ustalenia budżetu i wysokości składki. Po dłuższej dyskusji — powzięto w dn. 6.V.1946 r. uchwałę uznającą, że Okręgowa Rada Adwokacka jest kompetentną do uchwalania budżetu i ustalania wysokości składek na potrzeby Izby, jak również zatwierdzenie statutów funduszu wzajemnej pomocy i zapomóg pośmiertnych.

W sprawach wysokości składki członkowskiej i wpisów Rada powzięła następujące uchwały:

a) poczynając od 1.III.1946 r. podwyższono składkę miesięczną ze 100 na 150 zł, a wpis na listę adwokatów z 1.000 na 2.000 zł; na listę aplikantów adwokackich ze 100 na 200 zł;

b) poczynając od 1.VI.1946 r. podwyższono składkę miesięczną ze 150 zł na 200 zł, a wpis z 2.000 na 3.000 zł, opłaty manipulacyjne od podań o wpis — ustalono na 400 zł;

c) poczynając od 1.I.1947 r. podwyższono składkę miesięczną z 200 zł na 300 zł, a opłatę manipulacyjną z 400 na 600 zł.

Konieczność podwyższania opłat wynikła tak z ogólnego wzrostu cen, jak i z potrzeby pokrywania bieżących kosztów utrzymania biura oraz wydatków na zapomogi.

B) Sprawozdanie rachunkowe.

W okresie sprawozdawczym wpływy Rady z tytułu opłat od członków Izby, wyniosły ogółem 1.752.810 zł, z tego wpłynęło:

wpisowe	306.000	zł
opłaty manipulacyjne	37.000	„
składki członkowskie	1.409.510	„
Ogółem	1.752.810	zł

Sprawozdanie rachunkowe za czas od 22.I.1946 r. do 31.XII. 1946 r. przedstawia tabela umieszczona na str. 21-ej.

C) Analiza poszczególnych pozycji.

Składki wpłacane były naogół z dużym opóźnieniem. Suma zaległych składek na dzień 31.XII.1946 r. wynosiła 511.000 zł i z tytułu wpisów zł 47.900.

Łączne pobory personelu biura wynosiły początkowo 51.100 zł miesięcznie, z dniem 1.IX.1946 r. po wprowadzeniu 50%-wej podwyżki, wzrosły do zł 77.850.

Na utrzymanie biura, materiały piśmienne, komorne, opał, światło — wydatkowano w okresie sprawozdawczym łącznie zł 481.516.

Nabyto mebli i urządzeń biurowych na sumę zł 20.790.

Jako udział w kosztach utrzymania Naczelnej Rady Adwokackiej — przekazano zł 160.000.

D) Rozrachunek z delegaturą w Łodzi.

Pewne trudności nastręczyła Radzie sprawa rozrachunku finansowego z delegaturą w Łodzi. Delegatura ta, reprezentująca b. liczne zbiorowisko adwokackie i spełniająca w pewnej mierze zadanie reprezentacyjne wobec istnienia w Łodzi siedziby Sądu Najwyższego i Apelacyjnego, potrzebuje na swoje cele znacznych funduszów. Większość sum, zebranych przez delegaturę łódzką ze składek miesięcznych adwokatów — została zużyta na potrzeby delegatury. Delegatura łódzka miała też początkowo swój własny fundusz zapomogowy.

Po dłuższych pertraktacjach ustalono, że w zasadzie, od dnia 1.VI.1946 r. delegatura łódzka będzie przekazywać z wpływów ze składek 20% na Fundusz Zapomogowy, a 40% na ogólne wydatki Rady. Jednakże z uwagi na wzrost potrzeb finanso-

SPRAWOZDANIE RACHUNKOWE

za czas 22. I. 1946 r. – 31. XII. 1946 r.

Stan rachunków na dzień 12.I.46 r.	Winien	Ma	Obroty za czas 22.I.46–31.XII.46		Stan r/ków na dz. 31.XII.46		Stan r/ków na 1.I.17 r. po odpisaniu wydatków na straty	
			winien	ma	winien	ma	winien	ma
Kasa	13602		2351617	2281271	83948		83948	
Sumy w bankach	60080		657760	431414	286426		286426	
Wydatki ogólne	19537		752948	38300	734185			
Wydatki personalne	34067		802565		836632			
Zapomogi z 1945 r.	41850			52200		10350		10350
Fund. im. F. Kotermanowiczowej			25266	137921		112655		112655
Opłaty członków		146937	336850	1752810		1562897		30603
Sumy przechod.		945	52067	57556		6434		6434
Różne		15973	58481	86631		44123		5600
Fund. dla wdów i sierot		1180	2907	1727				
Nacz. Rada Adw.		4101	39060	34959				
Fund. Oczyszcz. miasta				1500		1500		1500
Fund. odb. miasta				12000		12000		12000
Fund. pom. zim.			48600	158300		109700		109700
Fund. zapomog z 20% wpływ.			262695	344227		81532		81532
Razem	169136	169136			1941191	1941191	370374	370374

wych delegatury — układ ten nie był przez nią ściśle przestrzegany.

E) Kontrola Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna, powołana zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości, na pierwszym posiedzeniu w dniu 31 stycznia 1946 roku, ukonstyuowała się następująco: przewodniczący Laskowski Lucjan, członkowie: Bądzyński Aleksander, Hartman Kazimierz, Knepel Michał, Schayer Genowefa.

W dniu 2 grudnia 1946 r. Komisja Rewizyjna sprawdziła księgę główną, stan kasy i ustaliła zgodność stanu gotówkowego z zapisami księgi kasowej oraz uznała prawidłowość i przejrzystość prowadzonej księgowości.

F) Straty wojenne.

Rada Adwokacka zgłosiła do właściwych władz wykaz strat wojennych, zestawiony według cen z sierpnia 1939 r., w następującej wysokości:

1) całkowite zniszczenie domu przy Al. Jerozolimskiej 11, Nr hip. 1582 C/2 . . .	zł	650.000
2) całkowite zniszczenie domu przy ul. Chmielnej 23, Nr hip. 1564 C	„	450.000
3) zniszczenie biura Rady, mieszczącego się na 2-ch piętrach domu przy Al. Jerozolimskiej 11, wraz z całkowitym urządzeniem i wyposażeniem	„	120.000
4) całkowita strata bibliotek mieszczących się w Radzie	„	550.000
Ogółem .	zł	1.770.000

11) Fundusz Zapomogowy.

Uchwałą Rady z 14.III.1946 r. postanowiono asygnować poczynając od 1.III.1946 r. — 20% ogólnej sumy wpływów ze składek i wpisów — na potrzeby Funduszu Zapomowego Rady.

Komisja Zapomogowa odbyła w okresie sprawozdawczym 6 posiedzeń i rozpatrzyła 190 spraw, przyznając zapomogi oraz

dary uzyskane z P.C.K. Ogółem wypłacono zapomóg na sumę 261.375 złotych. Dokładne rozliczenie finansowe Funduszu Zapomogowego przedstawia się następująco:

Winien		**Ma**	
Wypłacono zapomóg	**zł.**	**Przeksięgowano 20% wpływów**	**zł.**
w m. marcu	18.000	w m. marcu	18.768
„ „ kwietniu	6.000	„ „ kwietniu	25.640
„ „ maju	2.000	„ „ maju	25.756
„ „ czerwcu	33.000	przeksięgowano z funduszu	
		pomocy dla wdów i sierot	2.907
„ „ lipcu	4.000	wpłynęło z Delegatury	
„ „ sierpniu	4.000	w Łodzi	3.000
„ „ wrześniu	40.000	wpłynęło z ofiar	140
Koszta przesyłki pocztą	450	przeksięgowano 20%	
w m. październiku	62.000	wpływów za m. czerwiec	22.026
Koszta przesyłki pocztą	435	wpłynęło ofiar	100
w m. listopadzie	71.000	przeksięgowano 20%	
Koszta przesyłki pocztą	435	wpływów za m. lipiec	55.338
w m. grudniu	21.375	za m. sierpień	24.524
		wpłynęło ofiar	30
		wpłynęło ofiar	240
		przeksięgowano 20% wpływów	
		za m wrzesień	42.362
		wpłynęło ofiar	100
		wpłynęło ofiar	150
		zwrot zapomogi wysł. pocztą	3.000
		przeksięgowano za m. paź-	
		dziernik	36.986
		zwrot zapomogi wysł. pocztą	2.000
		przeksięgowano 20%	
		wpływów za m listopad	35.040
		za m. grudzień	46.860
		wpłynęło ofiar	200
Razem zł.	262.695	Razem zł.	344.227
Saldo w dn 1.1.47. r.	81.532		
Razem zł	344.227	Razem zł.	344.227

12) Fundacja im. Fr. Kotermanowiczowej.

Majątek Fundacji — nieruchomość przy ul. Chmielnej Nr 23 została zapisana w testamencie p. Franciszki Kotermanowiczowej na rzecz Rady Adwokackiej w Warszawie, z przeznaczeniem na stypendia dla osób poświęcających się nauce prawa. Wymieniona nieruchomość, będąca pod zarządem Wydziału Administracji Nieruchomości, została reprywatyzowana wyrokiem Sądu Grodzkiego, Oddział I w Warszawie i oddana w posiadanie Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie w dniu 9 sierpnia 1946 r.

Na posesji przy ul. Chmielnej Nr 23 po spaleniu domu w czasie powstania w roku 1944 i po rozbiórce murów przez B.O.S., w czasie zarządu W.A.N. — zostały wybudowane 4 sklepy frontowe. Sklepy oraz plac z szopami wewnątrz posesji zostały wynajęte od 1 sierpnia 1946 r. i wpływy z tego tytułu wynoszą ogółem 26.664 zł miesięcznie.

Okręgowa Rada Adwokacka w Warszawie uchwałą z dnia 29 sierpnia 1946 r., w myśl Statutu Fundacji im. Franciszki Kotermanowiczowej — zatwierdzonego w roku 1930 przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, powołała komitet Fundacji w składzie: przewodniczący — Dziekan Tomorowicz Władysław, Skarbnik — Beyer Witold, członkowie — Podkomorski Jan, Zdanowicz Bronisław, Żywicki Władysław.

Komitet Fundacji na posiedzeniu w dniu 30 listopada 1946 roku przyznał stypendia 3 studentom prawa na rok akademicki 1946/47 po 4.000 zł miesięcznie każdemu.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło do kasy Fundacji z tytułu komornego ogółem 137.921 zł. Wypłacono stypendystom 24.000 zł. Na dzień 31.XII.1946 r. pozostała na rachunku Fundacji kwota 112.655 zł.

13) Opiniowanie projektów aktów ustawodawczych oraz przedstawianie postulatów w dziedzinie ustawodawstwa.

W ramach uprawnień przewidzianych przez art. 2 ust. 2 pkt. j) prawa o ustroju adwokatury Rada Adwokacka, działając przez swą Komisję Podatkową udzieliła w grudniu 1946 r.

pisemnej opinii o projektach dekretów: 1) o podatku od nabycia praw majątkowych oraz 2) o opłacie skarbowej. W pracach nad opiniowaniem tych projektów brali udział m. in. adw. adw. Franio, Podkomorski, Znojkiewicz i Żywicki.

Ponadto Rada Adwokacka wystąpiła w grudniu 1946 r. do Naczelnej Rady Adwokackiej z memoriałem w przedmiocie nowelizacji przepisów ustawowych o postępowaniach dyscyplinarnych — w kierunku dopuszczania do udziału w nich adwokatów jako obrońców oskarżonych.

W konkluzji tego memoriału opracowanego przez adw. S. Garlickiego, Rada Adwokacka wyraża pogląd, że Naczelna Rada Adwokacka powinna podjąć kroki, zmierzające do takiego znowelizowania właściwych przepisów, aby umożliwić udział adwokatów, jako obrońców, w postępowaniu dyscyplinarnym, w stosunku do wszystkich osób, podlegających temu postępowaniu, w szczególności Rada uważa za pilną sprawę podjęcia kroków, aby opracowywany przez Ministerstwo Administracji Publicznej dekret o prawach i obowiązkach pracowników samorządu terytorialnego przewidział w postępowaniu dyscyplinarnym możliwość udziału adwokatów, jako obrońców.

14) Udział w pracach społecznych.

A) Akcja Pomocy Zimowej.

Z polecenia Rady adw. adw. Br. Zdanowicz i R. Minasowicz współpracowali z Komitetem Pomocy Zimowej. Rada wezwała członków Izby aby w ciągu listopada i grudnia 1946 r. wpłacali na cel Pomocy Zimowej, do biura Rady, składki w wysokości 300 zł, łącznie 600 zł. W okresie sprawozdawczym na ten cel adwokatura wpłaciła ogółem zł 158.300.

B) Udział w akcji odbudowy Warszawy.

W ramach ogólnej akcji oczyszczania stolicy z gruzów, adwokatura warszawska wzięła w dniu 12.X.1946 r. czynny udział przy pracach na terenie ul. Kapucyńskiej, koło gmachu hipoteki. Liczna grupa adwokatów, z prezesem Kulczyckim i Stopnickim na czele — uprzątnęła duży odcinek ul. Kapucyńskiej. Stronę techniczną tej akcji zorganizowali kol kol. Budka B. i Czerwiński J.

15) Społeczne Biuro Pomocy Prawnej.

Zainicjowana przez Naczelną Radę Adwokacką myśl stworzenia Społecznych Biur Pomocy Prawnej była w listopadzie i grudniu 1946 r. przedmiotem obrad Rady, która, po wysłuchaniu referatu kol. W. Zylbera przedstawiła Naczelnej Radzie Adwokackiej swoje uwagi i spostrzeżenia do nadesłanego projektu. Adw. W. Zylber brał udział w komisji powołanej przez Naczelną Raę Adwokacką do opracowania tego zagadnienia.

16) Wydawanie Biuletynu Rady.

Nie rozporządzając możliwościami technicznymi i finansowymi, potrzebnymi do wznowienia wydawnictwa „Palestra" — Rada postanowiła umieszczać w miesięczniku „Państwo i Prawo" krótki Biuletyn, zawierający najważniejsze wiadomości i komunikaty. Biuletyn ten ukazał się po raz pierwszy w numerze październikowym z 1946 r. Koszt tego wydawnictwa wynosi 25.000 zł miesięcznie. Redaktorem „Biuletynu" był początkowo kol. Jerzy Poznański, od grudnia 1946 r. — kol. K. Mamrot.

17) Odbudowa domu Rady przy Al. (Jerozolimskie 11) obecnie gen. Sikorskiego 17 w Warszawie.

Stanowiący własność Izby Adwokackiej Warszawskiej dom przy Al. gen. Sikorskiego 17 — został całkowicie zniszczony w czasie powstania warszawskiego. Ocalały jedynie wypalone mury połowy domu frontowego — druga połowa została doszczętnie zburzona. Również oficyny zostały kompletnie wypalone. Na parterze budynku umieściła się apteka Gessnera.

Przez cały rok 1946 trwały pertraktacje z B.O.S'em oraz reflektantami na odbudowę domu. Trunośći polegały na tym, że władze budowlane nie chciały udzielić zezwolenia na odbudowę budynku 1-no lub 2-piętrowego, a żądały wybudowania odrazu budynku o 6 wzgl. 7 kondygnacjach. Taka zaś budowa wymagałaby ogromnego nakładu pieniężnego.

Wobec tego, że władze budowlane ze względów bezpieczeństwa zażądały rozbiórki murów budynku frontowego — Rada

Adwokacka interweniowała i uzyskała zgodę na rozebranie tylko 3-go piętra, z pozostawieniem 1-go i 2-go piętra. Ponadto Rada zleciła architektowi Kalbarczykowi sporządzenie planu architektonicznego odbudowy budynku frontowego. Plan ten został sporządzony.

Rada Adwokacka prosiła również Ministerstwo Sprawiedliwości o pomoc w staraniach o uzyskanie prawa odbudowy B.O.S. odpowiedział iż dom frontowy może być odbudowany tylko od razu w wysokości 20-metrowej z tym, że zabudowa nieruchomości przy Al. Jerozolimskiej 17 musi być uzgodniona z zabudową sąsiedniej nieruchomości przy Al. Jerozolimskiej 19, gdyż oba te budynki mają stanowić architektonicznie jedną całość.

Z uwagi na wyżej opisane trudności nie dały rezultatu długotrwałe pertraktacje prowadzone z reflektantami na odbudowę domu, a w szczególności z firmami: „Antoni Libiszewski i S-ka", „Warszawskie Przedsiębiorstwo Budowlane", „Alfons Mann i S-ka" oraz Spółdzielnią Wydawniczą „Wiedza".

18) Sprawy różne.

W okresie sprawozdawczym Rada w wykonaniu swych obowiązków i uprawnień ustawowych powzięła kilkadziesiąt uchwał w różnych kwestiach, w szczególności dotyczących następujących spraw:

1) zmiana patronów aplikantów adwokackich,
2) wyznaczanie patronów z urzędu,
3) wpisywanie adwokatów na listę ograniczonych w wykonywaniu zawodu (art. 16 dekretu z 24.V.1945 r.) i skreślanie z tej listy,
4) wydawanie opinii o adwokatach na żądanie władz,
5) mianowanie zastępców dla adwokatów zmarłych lub niemogących pełnić swych funkcji,
6) dopuszczanie do egzaminu adwokackiego,
7) określanie wysokości honorarium należnego adwokatom,
8) kierowanie spraw do Komisji Weryfikacyjnej,
9) zezwalanie adwokatom i aplikontom adwokackim na zajmowanie stanowisk i zajęcia uboczne.

19. Ankiety.

W okresie sprawozdawczym Rada przeprowadziła wśród członków Izby 4 ankiety:

1) na zlecenie Naczelnej Rady Adwokackiej w sprawie zachowania się adwokatów w okresie okupacji,
2) na zlecenie Ministerstwa Sprawiedliwości w sprawie udziału adwokatów w życiu społeczno-politycznym,
3) na prośbę Komisji do Spraw Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce w sprawie strat wojennych adwokatury,
4) z własnej inicjatywy w celu ustalenia listy adwokatów chcących podejmować się prowadzenia spraw zagranicznych.

Nadto na zlecenie Ministerstwa Sprawiedliwości przeprowadzono rejestrację adwokatów — w wykonaniu dekretu z 22.II 1946 r. o rejestracji i przymusowym zatrudnieniu we władzach wymiaru sprawiedliwości osób, mających kwalifikacje do objęcia stanowiska sędziowskiego.

IV. Dyscyplina korporacyjna i Weryfikacja

1) Sprawozdanie Sądu Dyscyplinarnego.

Minister Sprawiedliwości zarządzeniem z dnia 31 grudnia 1945 r. powołał jako członków Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w Warszawie — adwokatów: Biejata Edmunda, Hiszpańskiego Mieczysława, Korbońskiego Stefana, Malinowskiego Wiesława, Meszorera Alberta, Topińskiego Jana, Tyszyńskiego Antoniego, mających siedzibę w Warszawie, oraz Ciemniewskiego Stefana, Grabowskiego Edwarda, Kloczewskiego Mikołaja, Mazurowskiego Stefana i Warmana Zygmunta, mających siedzibę w Łodzi.

Na posiedzeniu Sądu Dyscyplinarnego w dniu 31 stycznia 1946 r. Sąd ukonstytuował się jak następuje:

Biejat Edmund — Prezes Sądu
Kloczewski Mikołaj — Viceprezes
Meszorer Albert — Viceprezes
Hiszpański Mieczysław — Członek Sądu
Korboński Stefan — „ „
Malinowski Wiesław — „ „
Topiński Jan — „ „
Tyszyński Antoni — „ „
Ciemniewski Stefan — „ „
Grabowski Edward — „ „
Mazurowski Stefan — „ „

Jednocześnie postanowiono, że sprawy dotyczące adwokatów, mających siedzibę na terenie Sądów Okręgowych w Ło-

dzi i w Piotrkowie mogą być rozpoznawane w Łodzi na posiedzeniach z udziałem członków Sądu, zamieszkałych w Łodzi pod przewodnictwem Viceprezesa M. Kloczewskiego.

Spośród mianowanych członków Sądu Dyscyplinarnego Edward Grabowski nie objął swych czynności, zaś adw. Antoni Tyszyński wobec powołania go na członka Naczelnej Rady Adwokackiej opuścił stanowisko członka Sądu Dyscyplinarnego. Dn. 17 grudnia 1946 r. Minister Sprawiedliwości mianował adw. Śliwowskiego Jerzego członkiem Sądu Dyscyplinarnego.

Posiedzenia Sądu:

W okresie sprawozdawczym Sąd Dyscyplinarny odbył ogółem 10 posiedzeń, na których rozpatrzono 20 spraw.

Prokurator brał udział w 5 sprawach.

Wyroki:

Zapadło wyroków	uniewinniających	— 2
„ „	skazujących	— 12

Wymiary kar były następujące:

Upomnienie	— 6
Nagana	— 2
Zawieszenie	— 4

Pozostawiono bez uwzględnienia zażalenia na postanowienie I Rzecznika Dyscyplinarnego o umorzeniu dochodzenia w	— 3 sprawach
Odroczono	— 1 sprawę
Przekazano I Rzecznikowi Dyscyplinarnemu do uzupełnienia dochodzenia	— 1 sprawę
Postępowanie zawieszono (z powodu aresztowania adwokata) w	— 1 sprawie

Pozostało do osądzenia 16 spraw, z których 6 przekazano do osądzenia łódzkiemu kompletowi sądowemu.

2) Sprawozdanie Pierwszego Rzecznika Dyscyplinarnego.

Tymczasowy Zarząd Izby Adwokackiej przekazał	32 sprawy
Wpłynęło w okresie sprawozdawczym	90 spraw
Razem	122 sprawy

Umorzono	41	spraw
Przekazano Sądowi Dyscyplinarnemu	36	„
Postępowanie zawieszono w (adwokat przebywa za granicą)	1	„
Niezakończonych	44	„

3) Weryfikacja.

Okres sprawozdawczy wypełniły prace przygotowawcze do weryfikacji, polegające na zbieraniu materiałów odnośnie zachowania się adwokatów i aplikantów adwokackich w okresie okupacji niemieckiej, ze szczególnym uwzględnieniem tych, którzy zostali wpisani na listę adwokacką przez władze okupacyjne i którzy w związku z tym, podlegają weryfikacji z urzędu.

Komisja Weryfikacyjna w ciągu 1946 r. odbyła tylko kilka posiedzeń organizacyjnych, ustalając tryb i szczegóły postępowania weryfikacyjnego. Natomiast punkt ciężkości pracy spoczął na rzecznikach weryfikacyjnych, którzy gromadzili informacje i materiały, dotyczące osób podlegających weryfikacji.

Adwokatura Izby Warszawskiej, która poniosła w czasie wojny tak kolosalne straty i brała b. czynny udział w życiu konspiracyjnym, zapisując się chlubnie na kartach walki o wolność, nie splamiła się, poza b. nielicznymi wyjątkami, współpracą z okupantem. Dlatego też, co było do przewidzenia, materiały obciążające, jakie zebrali rzecznicy weryfikacyjni, okazały się b. skąpe, tak że odnośnie osób wpisanych na listy adwokackie w czasie wojny — trzeba było, z małymi wyjątkami, stawiać wnioski pozytywne, stwierdzające, iż osoby te są godne należenia do stanu adwokackiego.

V. Stan liczbowy izby

Nowa lista adwokatów i aplikantów adwokackich.

1. Stan liczbowy.

W dniu 21.I 1946 r. — figurowało na liście adwokatów i osób dopuszczonych do wykonywania zawodu adwokackiego — ogółem 911 osób. *)

W okresie sprawozdawczym nastąpiło b. wiele zmian w liście adwokatów i aplikantów adwokackich. Powodem tego był w pierwszym rzędzie napływ do palestry przedwojennych adwokatów powracających z zagranicy, lub też przechodzących z powrotem do swego zawodu z innych, tymczasowych zajęć. Dalej w licznych przypadkach przedwojenni aplikanci adwokaccy, którzy mieli w 1939 r. 4 lata odbytej aplikacji, korzystali z przyznanych im dekretem z 24.V 1945 r. uprawnień i wpisywali się na listę adwokacką, bez egzaminu. Trzecią grupę stanowiły przypadki przechodzenia z sądownictwa do adwokatury.

W związku z powszechnym ruchem ludności wewnątrz kraju i masowym wyjazdem na Ziemie Odzyskane, miały też miejsce liczne zmiany siedziby — nastąpił znaczny odpływ adwokatów z terenu Izby.

Liczbowo przedstawia się to następująco:

---

*) Według sprawozdania Tymczasowego Zarządu Izby Adwokackiej — na dzień 21.I 1946 r. było wpisanych 919 osób. Jednakże na skutek nadeszłych w międzyczasie sprostowań i wyjaśnień danych personalnych — cyfrę właściwą należy ustalić na 911 osób.

I. Wpisano na listę adwokacką:

1)	na mocy art. 4 ust. 1 dekretu z 24.V 1945 r. (osoby które przed 1.IX 1939 r. były wpisane na listę adwokacką różnych izb Rzeczypospolitej)	131
2)	na mocy art. 4 ust. 3 dekretu z 24.V 1945 r. (osoby, które 1.IX 1939 r. były aplikantami adwokackimi i miały ukończone 4 lata aplikacji)	56
3)	na mocy art. 58, 59 i 157 prawa o ustroju adwokatury (osoby, które przeszły z sądownictwa, wyższych uczelni prawniczych itp.)	40
4)	na mocy art. 57 prawa o ustroju adwokatury, wzgl. art. 14 dekretu (osoby, które odbyły normalną aplikację adwokacką, zakończoną egzaminem adwokackim)	50
5)	na podstawie art. 5 dekretu z 24.V 1945 r. dopuszczono do wykonywania zawodu adwokackiego (osoby wpisane na listę adwokacką lub aplikantów adwokackich w czasie okupacji)	32
6)	na podstawie art. 11 dekretu (adwokaci, którzy przenieśli siedzibę z innej Izby do Izby Warszawskiej) oraz wpisani na listę w związku z przyłączeniem do terenu apelacji warszawskiej nowych sądów	23
	Ogółem wpisano:	332

II. Wpisano na listę aplikantów adwokackich osób 36

III. Skreślono z listy adwokatów:

1)	na skutek przeniesienia do innych Izb osób	49
2)	na skutek śmierci	6
3)	na skutek przejścia do sądownictwa	10
4)	na własne żądanie	3
		68

IV. Skreślono z listy aplikantów adwokackich:

1)	na skutek zdania egzaminu adwokackiego osób	27
2)	z innych przyczyn osoby	2
		29

V. Powzięto odmowne decyzje w sprawie wpisu na listę adwokatów i aplikantów adwokackich w przypadkach 31

Zestawienie to wykazuje, że liczba adwokatów w ciągu 1946 roku wzrosła o 264 (332 — 68) i wynosiła w dn. 31.XII 1946 r. — 1160 osób.

W okresie sprawozdawczym Rada powzięła ogółem 496 uchwał w sprawach wpisów na listę.

Z wyżej podanych cyfr wynika, że stan liczbowy adwokatury Izby Warszawskiej wynosił w okresie sprawozdawczym zaledwie 50% stanu przedwojennego, co, nawet biorąc pod uwagę zniszczenie Warszawy, stanowi kolosalny ubytek liczbowy.

Jeszcze bardziej raptownie spadła liczba aplikantów adwokackich, których było w 1938 r. (wg Małego Rocznika Statystycznego) — w samej Warszawie 626, a w apelacji warszawskiej łącznie 840. Natomiast na początku 1946 r. było w okręgu całej Izby zaledwie 59 aplikantów adwokackich (7% liczby przedwojennej) — z tego 33 osiedliło się w Warszawie, a 26 na prowincji.

W dniu 31.XII 1946 r. figurowało na liście aplikantów adwokackich 66 osób.

2. Rozmieszczenie adwokatury.

W związku ze zniszczeniem Warszawy i szeregu miejscowości okręgu Sądu Apelacyjnego Warszawskiego — oraz w związku z przesiedleniem ludności i katastrofalnie wielką liczbą strat w adwokaturze — nastąpiły w rozmieszczeniu adwokatury Izby Warszawskiej kolosalne różnice w stosunku do stanu przedwojennego. Celem zobrazowania tej sytuacji podaje się poniższą tablicę, z zaznaczeniem, że podane cyfry odnoszą się do okręgów Sądów Grodzkich oraz, że nastąpiły zmiany granic Apelacji Warszawskiej — mianowicie rozporządzeniem z 29.III.1945 (Dz. U. poz. 69) wyłączono z Apelacji Warszawskiej Sąd Okręgowy w Sosnowcu, który dołączono do Katowic. — Rozporządzeniem z 5.IV.1946 (Dz. U. poz. 97) utworzono Sąd Okręgowy w Częstochowie, włączając do niego z apelacji Poznańskiej Sądy Grodzkie w Wieluniu i Wieruszowie, a z apelacji Katowickiej — Sądy Grodzkie w Koziegłowach, Zawierciu i Zarkach. — Rozporządzeniem z 5.IV.1946 r. (Dz. U. poz. 98), wyłączono z Apelacji Lubelskiej do Sądu Okręgowego

w Piotrkowie — Sąd Grodzki w Opocznie. — Rozporządzeniem z 19.VIII.1946 r. (Dz. U. poz. 246), utworzono Sąd Okręgowy w Mławie, należący do Apelacji Olsztyńskiej. W związku z tym odeszły do Apelacji Olsztyńskiej Sądy Grodzkie w Kuczborku, Chorzelach, Różanie, Ciechanowie, Mławie, Przasnyszu i Makowie. Wreszcie rozporządzeniem z 11.XI.1946 r. (Dz. U. poz. 370), zniesiono Sąd Grodzki w Legionowie — włączając jego okręg do Sądu Grodzkiego w Nowym Dworze.

Sąd Okręgowy	Sąd Grodzki	Stan na 15. XII. 1938	Stan na 21. I. 1946	Stan na 31. XII. 1946	Uwagi
Warszawa	Warszawa	1509	454	615	
	Góra Kalwaria	2	3	3	
	Grodzisk Maz.	6	22	23	Łącznie z Podkową L. Milanówkiem, Brwinowem.
	Grójec	6	2	3	
	Łowicz	4	4	6	
	Mińsk Mazow.	5	2	—	
	Mogielnica	2	2	2	
	Nasielsk	1	—	—	
	Nowy Dwór	7	—	2	Łącznie z Legionowem
	Otwock	6	8	8	
	Piaseczno	1	8	7	Łącznie z Konstancinem i Zalesiem.
	Pułtusk	5	—	—	
	Radzymin	1	2	1	
	Skierniewice	4	4	4	
	Sochaczew	5	1	2	
	Wołomin	3	—	1	
	Wyszków	2	1	1	
	Żyrardów	4	3	2	
	Ogółem	1573	517	680	
Białystok	Białystok	39	11	12	
	Bielsk Podl.	2	2	2	
	Siemiatycze	3	—	—	
	Sokołów	2	—	—	
	Hajnówka	—	—	1	
	Ogółem	46	13	15	

Sąd Okręgowy	Sąd Grodzki	Stan na 15. XII. 1938	Stan na 21. I. 1946	Stan na 31. XII. 1946	Uwagi
Częstochowa	Częstochowa	38	25	33	
	Kłobuck	—	—		
	Koziegłowy	—	—	1	
	Krzepice	—	—		
	Pławno	1	1	1	
	Radomsko	5	3	5	
	Wieluń	—	—	3	W 1938 r. Wieluń i Wieruszów należały do Apel. Poznańskiej w Wieluniu miało siedzibę 2 adwokatów,
	Wieruszów	—			
	Zawiercie	5		6	
	Żarki	2		1	
	Ogółem	51	29	50	
Łomża	Łomża	15	2	3	
	Czyżew	2	—	—	
	Kolno	1	—	—	
	Ostrołęka	2	1	1	
	Ostrów Łomż.	2	2	3	
	Sokoły	1	—	—	
	Wysokie Maz.	1	—	—	
	Zambrów	1	—	—	
	Ogółem	25	5	7	
Łódź	Łódź	271	256	300	
	Brzeziny	4	1	2	
	Kutno	6	5	5	
	Łask	5	1	3	
	Łęczyca	5	4	5	
	Ozorków	3	—	2	
	Pabianice	5	2	2	
	Tuszyn	1	—	—	
	Widawa	1	—	1	
	Zgierz	9	3	2	
	Ogółem	310	272	322	
Piotrków	Piotrków	23	10	15	
	Bełchatów	1	1	1	
	Rawa Maz.	4	2	2	
	Tomaszów Maz	7	2	2	
	Nowe Miasto n/Pilicą	1	1	1	
	Opoczno	—	—	3	
	Ogółem	36	16	24	

Sąd Okręgowy	Sąd Grodzki	Stan na 15. XII. 1938	Stan na 21. I. 1946	Stan na 31. XII. 1946	Uwagi
Płock	Płock	15	10	8	
	Gostynin	3	1	2	
	Płońsk	4	2	2	
	Rypin	3	1	3	
	Sierpc	3	3	4	
	Ogółem	28	17	19	
Siedlce	Siedlce	21	17	17	
	Biała Podl.	9	2	3	
	Garwolin	5	1	4	
	Kock	–	–	–	
	Łosice	1	1	1	
	Łuków	3	–	1	
	Międzyrzec	3	–	3	
	Radzyń	2	2	2	
	Sobolewo	2	1	1	
	Sokołów Podl.	3	4	4	
	Węgrów	–	–	–	
	Stoczek Lub.	2	–	–	
	Żelechów	2	–	–	
		51	28	36	
Suma ogólna członków Izby:		2120	897*)	1153**)	

*) do tego dochodzi 14 adwokatów mających siedzibę w Apelacji Olsztyńskiej;

**) do tego dochodzi 7 adwokatów mających siedzibę w Apelacji Olsztyńskiej.

VI. LUSTRACJA OKRĘGOWEJ RADY PRZEZ NACZELNĄ RADĘ ADWOKACKĄ

Delegat Naczelnej Rady Adwokackiej, adw. Tadeusz Woner, odbył w dniach 13 i 14.XI.46 r. lustrację biura i działalności Okręgowej Rady Adwokackiej w Wraszawie. Z lustracji tej zostało sporządzone sprawozdanie, w którym zawarte są pewne zalecenia dla Rady Okręgowej. Między innymi Naczelna Rada Adwokacka zwraca uwagę na zbyt powolny przebieg akcji weryfikacyjnej oraz na zbyt dużą samodzielność organizacyjną Delegatury Łódzkiej. Rada wzięła pod uwagę i do wykonania wskazówki Naczelnej Rady Adwokackiej.

SPIS RZECZY.